

УДК 35:69.009

І. А. Лагуновааспірант кафедри публічного адміністрування
Міжрегіональної академії управління персоналом

КАТЕГОРІЙНО-ПОНЯТІЙНИЙ АПАРАТ ІЗ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРАХ БУДІВНИЦТВА ТА ЕКСПЛУАТАЦІЇ СПОРУД

У статті застосовано комплексний підхід до формування категорійно-понятійного апарату з публічного управління у сферах будівництва та експлуатації споруд. Уточнено поняття: «будівництво», «будівельні норми», «технічне регулювання», «технічний регламент», «ризик в будівництві». Проаналізовано етапи процесу будівництва, який включає в себе всі організаційні, проектні, будівельно-монтажні та пусконаладжувальні роботи, пов'язані зі створенням, зміною або знесенням об'єкта. Проаналізовано види ризиків, що виникають у процесі будівництва, зокрема неминучі ризики та ризики, пов'язані з невідомістю. Обґрунтовано фактори зменшення можливих збитків та певних втрат під час процесу будівництва та експлуатації споруд. Визначено документи, що закріплюють у чинному законодавстві дану діяльність в Україні. Зазначено, що будівництво та експлуатація споруд пов'язані з виникненням фінансових та технічних ризиків.

Ключові слова: будівельні норми, технічне регулювання, технічне регламент, ризики в будівництві, публічне управління, експлуатація споруд.

Постановка проблеми. Протягом останніх десятиліть активно обговорюються питання, пов'язані з теоретичними та практичними аспектами вдосконалення технічного регулювання та нормативної бази в галузі будівництва України. Виникнення даної проблематики зумовлено особливостями будівельної сфери та відсутністю належного рівня систематизації відповідного рівня категорійно-понятійного апарату.

Слід відзначити, що вже не перший рік експерти будівельної сфери зазначають, що технічне регулювання в галузі будівництва в Україні вимагає системного оновлення та розвитку. Саме тому на сьогодні постала необхідність у проведенні детального аналізу, який буде присвячений вдосконаленню системи технічного регулювання та нормативної бази галузі, визначенню ключових понять, що дасть можливість дослідити понятійно-категорійний апарат, визначити можливі ризики державного управління у сфері будівництва та експлуатації споруд та необхідність переходу до публічного управління за допомогою засобів технічного регулювання у будівництві.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. У сучасних умовах становлення української держави виникає певна кількість невирішених питань. Вперше визначення публічному управлінню дав англійський держслужбовець Десмонд Кілінг: «Публічне управління – це пошук у найкращий спосіб використання ресурсів задля досягнення пріоритетних цілей державної політики» [1, с. 15].

Як стверджує Крістофер Поллітт, професор із публічного управління Лювєнського католицького університету, термін «публічне управління» може вживатися в щонайменше трьох основних значеннях: діяльність державних службовців і політиків, структури і процедури органів державної влади, системне вивчення чи то діяльності, чи то структур та процедур [2, с. 12]. Публічне управління включає, зокрема, ту діяльність, яка забезпечує ефективне функціонування всієї системи органів державної влади та органів місцевого самоврядування і передбачає широке залучення різних зацікавлених сторін до розробки та реалізації державної політики. Тож до сфери публічного управління входить нормативно-правове та нормативне регулювання.

Український дослідник Є. Комар [3] у своїх працях формулює систему підзаконних нормативно-правових актів та документів технічного регулювання у сфері капітального будівництва. Науковець В. Ціленко [4] розкриває сутність правового регулювання будівельної діяльності. Питання інтеграційних процесів у будівництві визначені в наукових здобутках Г. Гриценко [5]. Однак на сьогодні недостатня кількість наукових досліджень, що присвячені специфіці функціонування системи технічного регулювання в будівництві, саме тому дана проблематика актуальна і потребує комплексного підходу.

Мета статті полягає в дослідженні сучасного категорійно-понятійного апарату з управління в галузі будівництва та експлуатації споруд засобами технічного регулювання, обґрунтуванні особливостей науково-теоретичних форм у галузі будівництва, здійсненні комплексного дослідження законодавчих документів в українській державі.

Виклад основного матеріалу. Сьогодні зростає необхідність у тлумаченні важливих факторів за для зменшення можливих збитків та певних втрат під час процесу будівництва та експлуатації споруд. Отже, перш за все, слід визначитися з такими поняттями, як «будівництво», «будівельні норми», «технічне регулювання», «технічне регламент», «ризик у будівництві».

Будівництво – галузь матеріального виробництва, в якій створюються основні фонди виробничого і невиробничого призначення: готові до експлуатації будівлі, будівельні конструкції, споруди, їх комплекси. Будівництво включає такі види, як: нове будівництво, реконструкція, реставрація та капітальний ремонт об'єктів будівництва. Процес будівництва включає в себе всі організаційні, проектні, будівельно-монтажні та пусконаладжувальні роботи, пов'язані зі створенням, зміною або знесенням об'єкта, а також взаємодію з компетентними органами з приводу виробництва таких робіт. Результат будівництва представляє собою об'ємну будівельну систему призначену для проживання і (або) діяльності людей, розміщення виробництва, зберігання продукції

або утримання тварин, що має надземну і (або) підземну частини, включає в себе приміщення, мережі та системи інженерно-технічного забезпечення.

«Будівництво – явище різнопланове, є об'єктом правового регулювання різних суспільних відносин, зокрема й адміністративно-правових. Державна політика в будівельній галузі здійснюється шляхом вироблення, прийняття та застосування нормативно-правових актів, будівельних норм та правил. Одним з основних обов'язкових елементів системи державного управління є контрольна-наглядова функція держави за суб'єктами будівельного ринку» [6]. Категорійно-понятійний апарат з публічного управління у сферах будівництва та експлуатації споруд включає в себе поняття «будівельні норми».

Будівельні норми – затверджений суб'єктом нормування підзаконний нормативний акт технічного характеру, що містить обов'язкові вимоги у сфері будівництва, містобудування та архітектури [7].

За своїм призначенням будівельні норми поділяються на державні та галузеві. Державні будівельні норми – це нормативний акт, затверджений центральним органом виконавчої влади з питань будівництва та архітектури.

Галузеві будівельні норми – нормативний акт, затверджений міністерством, іншим центральним органом виконавчої влади в межах своїх повноважень у разі відсутності державних будівельних норм або необхідності встановлення вимог до будівництва окремих видів споруд, що конкретизують вимоги державних будівельних норм [7].

Суб'єктами нормування в будівництві є [7]: центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері будівництва (затверджує ДБН); міністерства, до повноважень яких належать питання з нормування у будівництві.

Виконавцями робіт з нормування в будівництві є базові організації з науково-технічної діяльності в будівництві.

На сучасному етапі розвитку української держави існує достатня кількість нормативно-правових актів, будівельних норм, національних стандартів, однак

головна проблема полягає в тому, що при всій різноманітності документів, взаємозв'язок між ними практично не спостерігається. Найчастіше нормотворчість в області проектування та будівництва характеризується суперечливістю, надмірністю вимог та їхнім дублюванням. Для подолання бар'єрів, які внаслідок необхідності додаткових узгоджень гальмують розвиток галузі та перешкоджають впровадженню прогресивних будівельних матеріалів і технологій, необхідно розкрити сутність поняття «технічне регулювання» та його складових.

Технічне регулювання – це правове регулювання відносин у сфері визначення та виконання обов'язкових вимог до характеристик продукції або пов'язаних із ними процесів та методів виробництва, а також перевірки їх додержання шляхом оцінки відповідності та/або державного ринкового нагляду і контролю нехарчової продукції чи інших видів державного нагляду (контролю) [8]. Технічне регулювання регулює два типи відносин: горизонтальні, які відбуваються між рівноправними суб'єктами товарообігу, та відносини, що виникають між регульованими та регулюючими.

Система технічного регулювання є фундаментом культури будівництва. Вона встановлює мінімальні вимоги до всіх об'єктів і суб'єктів будівельної діяльності та створює механізми контролю дотримання цих вимог і оцінки нормативного відповідності об'єктів та суб'єктів регулювання.

Система технічного регулювання у сфері будівництва формується з таких складових частин:

1) сукупність правових, нормативних правових актів та технічних нормативних вимог, які регулюють взаємовідносини учасників процесів будівництва та експлуатації будівель, споруд та їх комплексів;

2) систему органів нагляду, що здійснюють експертизу проектної документації, нагляд у процесі будівництва, оцінку та підтвердження відповідності закінчених будівництвом об'єктів та нагляд у процесі їх експлуатації;

3) органи виконавчої влади різних рівнів і саморегулювальні організації, що визначають технічну політику в будівництві, ор-

ганізують розробку нормативно-правових і технічних нормативних документів у цій сфері.

Крім цього, публічне регулювання сфери будівництва та експлуатації споруд сприятиме створенню умов умови для економічного розвитку та процвітання міст та населених пунктів шляхом підтримки балансу між приватними інтересами щодо отримання вигоди від об'єктів нерухомості та громадськими інтересами забезпечення безпеки цих об'єктів у цілому та кожного з їх компонентів зокрема.

Стратегічні цілі технічного регулювання являють собою: захист життя та здоров'я людей та їхнього майна; захист навколишнього середовища, життя та здоров'я тварин та рослин; попередження дій, що вводять в оману споживачів; забезпечення енергоефективності.

Головними засобами та методами технічного регулювання є: встановлення обов'язкових вимог нормативно-правовими актами (технічні регламенти); встановлення обов'язкових вимог нормативними актами (державні та галузеві будівельні норми); встановлення вимог, що застосовуються на добровільній основі (стандарти); оцінка відповідності (декларування, сертифікація, підтвердження придатності); ринковий нагляд; акредитація.

Призначення технічного регулювання полягає в максимальній міжнародній уніфікації процедур підтвердження якості, безпечності та сумісності продукції, за максимального охоплення всіх галузей і різноманітних чинників біо- (техногенних) загроз, у процесі виробництва, надання послуг чи утилізації, відходів, викидів [9, с. 8].

Складовою частиною технічного регулювання є технічний регламент, який являє собою нормативно-правовий акт, в якому визначено характеристики продукції або пов'язані з ними процеси та методи виробництва, включаючи відповідні процедурні положення, додержання яких є обов'язковим. Він може також включати або виключно стосуватися вимог до термінології, позначень, пакування, маркування чи етикетування в тій мірі, в якій вони застосовуються до продукції, процесу або методу виробництва [8].

Технічні регламенти розробляються на основі [8]:

1) міжнародних стандартів, якщо вони вже прийняті або перебувають на завершальній стадії розроблення, чи їх відповідних частин, за винятком випадків, коли такі міжнародні стандарти чи їх відповідні частини є неефективними або невідповідними засобами для досягнення визначених цілей прийняття технічних регламентів, зокрема внаслідок суттєвих кліматичних чи географічних чинників або суттєвих технологічних проблем;

2) регіональних стандартів, національних стандартів України чи інших держав, актів законодавства Європейського Союзу, інших економічних об'єднань або інших держав чи відповідних частин таких стандартів і актів законодавства.

Технічний регламент будівельних виробів, будівель і споруд зумовлений постановою Кабінету Міністрів України від 20 грудня 2006 року № 1764, де сформульовані основні вимоги до споруд:

1. Механічний опір та стійкість.

Забезпечення механічного опору та стійкості відбувається шляхом навантаження на споруду, яке під час зведення та експлуатації не повинне призводити до руйнування її в цілому чи окремих її частин і деформації, більшій за ту, що допускається будівельними нормами.

2. Пожежна безпека.

Забезпечення пожежної безпеки відбувається за допомогою: збереження несучої здатності конструкцій протягом визначеного часу; обмеження поширення вогню та диму в споруді, а також на сусідні споруди і прилеглі території; забезпечення евакуації людей із споруди або їх рятування в інший спосіб; забезпечення безпеки рятувальних команд.

3. Безпека життя і здоров'я людини та захист навколишнього природного середовища.

Забезпечення безпеки життя і здоров'я людини та захисту навколишнього природного середовища являє собою споруда, яка повинна відповідати вимогам законодавства з питань охорони здоров'я людей та навколишнього середовища.

4. Безпека експлуатації (забезпечення доступності).

Забезпечення безпеки експлуатації відбувається в процесі експлуатації споруд, до яких повинні бути виключені ризики нещасних випадків.

5. Захист від шуму.

Забезпечення захисту від шуму визначенням рівнем шуму та вібрації в спорудах, який не повинен перевищувати встановлені норми.

6. Економія енергії.

Під час проектування, зведення споруди та її обладнання слід забезпечити ефективне використання енергії, необхідної для експлуатації, з урахуванням кліматичних умов.

7. Збалансоване використання природних ресурсів (відповідно до Регламенту ЄС 305/2011)

Споруди повинні бути запроектовані, побудовані та демонтовані таким чином, щоб забезпечити раціональне та збалансоване використання природних ресурсів на засадах сталого розвитку та в разі можливості:

1) використання будівельних виробів, виготовлених із відходів промислового та будівельного виробництва, продуктів перероблення будівельного лому;

2) зберігання необхідних експлуатаційних характеристик (показників) будівельних виробів та конструкцій протягом розрахункового строку експлуатації споруд;

3) вторинного використання будівельних виробів;

4) використання екологічно прийнятних сировинних і вторинних матеріалів в будівельних спорудах.

Нормативне забезпечення основних вимог безпеки:

1) ДБН В.1.2-6-2008. СНББ. Основні вимоги до будівель і споруд. Механічний опір та стійкість;

2) ДБН В.1.2-7-2008. СНББ. Основні вимоги до будівель і споруд. Пожежна безпека;

3) ДБН В.1.2-8-2008. СНББ. Основні вимоги до будівель і споруд. Безпека життя і здоров'я людини та захист навколишнього природного середовища;

4) ДБН В.1.2-9-2008. СНББ. Основні вимоги до будівель і споруд. Безпека експлуатації;

5) ДБН В.1.2-10-2008. СНББ. Основні вимоги до будівель і споруд. Захист від шуму;

6) ДБН В.1.2-11-2008. СНББ. Основні вимоги до будівель і споруд. Економія енергії.

Будівництво – це галузь підвищених ризиків. Саме тому дотриманню технічних нормативів повинна приділятися особлива увага. Законодавство в цій сфері складають:

Закони України: «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про будівельні норми», «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», «Про стандартизацію», «Про технічні регламенти та оцінку відповідності».

Постанови Кабінету Міністрів України:

1) від 20 грудня 2006 року № 1764 «Про затвердження Технічного регламенту будівельних виробів, будівель і споруд»;

2) від 01 березня 2006 року № 240 «Про затвердження Правил підтвердження придатності нових будівельних виробів для застосування»;

3) від 24 лютого 2010 року № 197 «Про затвердження переліку центральних органів виконавчої влади, до повноважень яких належить питання нормування в будівництві»;

4) від 30 червня 2010 року № 543 «Про затвердження Порядку розроблення, погодження, затвердження, внесення змін до будівельних норм та визнання їх такими, що втратили чинність»;

5) від 23 травня 2011 року № 547 «Про затвердження Порядку застосування будівельних норм, розроблених на основі національних технологічних традицій, та будівельних норм, гармонізованих із нормативними документами Європейського Союзу».

Варто зазначити, що будівельна діяльність пов'язана з виникненням фінансових та технічних ризиків. Однак у сучасних умовах немає однозначного тлумачення та сутності дефініції «ризик». Н. Гайдис під ризиком розуміє «ймовірність виникнення непередбачених фінансових втрат (зменшення прибутку, доходів, втрати капіталу та ін.) у ситуації невизначеності умов інвестиційної діяльності» [10]. Науковці С. Реверчук, Н. Реверчук, І. Скоморович вважають, що «ризик – це невизначеність доходів від певного виду інвестиційного проекту, пов'язана з можливістю виникнення протягом його реалізації несприятливих ситуацій і наслідків» [6]. Дослідни-

ки Л. Останкова, Н. Шевченко вважають, що «ризик – це імовірність події чи групи подій, які спричинюють збитки об'єкту, який володіє даним ризиком» [12].

Ризики можуть виникнути як із боку інвесторів, забудовників, так і з боку підприємних організацій. Ризик як економічна категорія породжується невизначеністю майбутньої економічної й фінансової ситуації, спричиненої, в тому числі, технічними і соціально-економічними умовами, відсутністю релевантної інформації про реальність джерел фінансування будівельного контракту, а також неможливістю спрогнозувати появу та розвиток певних умов у сфері капітального будівництва в економіці загалом [13].

Дослідник Т. Шевчук поділяє види ризиків у житловому будівництві за двома групами: неминучі ризики та ризики, пов'язані з невизначеністю [14].

Неминучі ризики – можуть бути попередньо враховані і перекладені на плечі страхових компаній. До таких ризиків належать: можливі втрати від землетрусів, пожеж, повеней та інших стихійних лих; ризики, пов'язані із втратами внаслідок аварій, пограбувань, народних заворушень; ризики втрат у процесі транспортування вантажів, помилок у роботі та нечесності працівників фірм, порушення договірних зобов'язань партнерами фірми тощо.

Ризики, пов'язані з невизначеністю процесу ведення житлово-будівельного бізнесу. Такі втрати важко передбачити. Їх практично не можна перекласти на плечі страхових компаній. Цей вид ризиків передбачає:

1) втрати внаслідок непередбачуваних змін у попиті на житло та його пропозиції;

2) можливі втрати від зміни макроекономічної ситуації в країні, світової кон'юнктури, непередбачуваних політичних рішень;

3) втрати внаслідок падіння курсу акцій та облігацій;

4) втрати, понесені внаслідок біржової гри із цінними паперами, інфляційними очікуваннями, припиненням зростання цін на житло або взагалі їх падінням;

5) втрати внаслідок впровадження конкурентами нових технологій.

Отже, органи публічної влади постійно знаходяться в тісному зв'язку із суб'єктами будівельної діяльності та експлуатації споруд. Слід відзначити, що виконання зазначених вимог безпеки стосовно конкретного будинку, спорудження дозволить забезпечити його безпеку в цілому. Проведення аналізу ризиків надасть змогу провести обґрунтоване порівняння проектів та мінімізувати ризики під час процесу будівництва.

Висновки. У статті із застосуванням комплексного підходу до формування категорійно-понятійного апарату з публічного управління у сферах будівництва та експлуатації споруд визначено обґрунтування важливих факторів за для зменшення можливих збитків та певних втрат під час будівництва та експлуатації споруд. Уточнено поняття «будівництво», «будівельні норми», «технічне регулювання», «технічне регламент», «ризик у будівництві». Визначені документи, що закріплюють в чинному законодавстві дану діяльність в Україні. Зазначено, що будівництво та експлуатація споруд пов'язані із виникненням фінансових та технічних ризиків. Для вдосконалення системи взаємовідносин органів публічного управління та будівельних компаній слід опиратися на вже здобутий досвід та формувати досконалу законодавчо регульовану структуру в будівельній діяльності.

Перспективи подальшого дослідження полягають у проведенні аналізу стосовно запровадження нових механізмів у галузі будівництва та державного контролю діяльності органами публічного управління у сферах будівництва та експлуатації споруд зарубіжних країн.

Список використаної літератури:

1. Keeling D. Management in Government (1972), London: Allen & Unwin.
2. Pollitt C. Public Management Reform: A Comparative Analysis / C. Pollitt, G. Bouckaert. Oxford: University Press, 2004. 240 p.
3. Комар Є.Г. Система підзаконних нормативно-правових актів та документів технічного регулювання у сфері капітального будівництва в Україні. Правове регулювання економіки. 2014. № 14. С. 347–358. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pre_2014_14_32.
4. Ціленко В.А. Правове регулювання будівельної діяльності: склад будівельних правовідносин. Вісник Національного університету «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого». Сер.: Економічна теорія та право. 2014. № 2. С. 225–235. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnyua_etp_2014_2_25.
5. Гриценко Г.М. Деякі питання господарсько-правовій відповідальності в будівництві у процесі інтеграції вітчизняного законодавства до законодавства ЄС // Актуальні проблеми права: теорія і практика. 2017. № 33. С. 20–27. URL: <http://pravo-snu.com.ua/wp-content/uploads/2017/07/6.-Гриценко-Г.-М..pdf>.
6. Слончак В.В. Нагляд та контроль за виконанням законодавства у галузі будівництва: міжнародний досвід. Порівняльно-аналітичне право. 2017. № 3. С. 154–156. URL: http://pap.in.ua/3_2017/47.pdf.
7. Про будівельні норми: Закон України від 05.11.2009 № 1704-VI. Відомості Верховної Ради України. 2010. № 5. Ст. 41. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1704-17>.
8. Про технічні регламенти та оцінку відповідності: Закон України від 15.01.2015 № 124-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2015. № 14. Ст. 96. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/124-19>.
9. Реалізація вимог щодо технічного регулювання в Україні (аграрний сектор, харчова промисловість, туризм) / Т. Васильківська, Ю. Кабаков, М. Козловська, О. Остапенко, О. Правдива, М. Селінний, Т. Тимошенко, Л.Чабак / Сіверський інститут регіональних досліджень. Чернігів: Сіверський центр післядипломної освіти, 2017. 138 с. URL: <http://institute.sivertraining.org.ua/biblioteka2/Realizacia.pdf>.
10. Гайдис Н.М. Інвестування. Л.: Львівський банківський інститут НБУ, 2002. 271 с.
11. Реврчук С.К. Інвестологія: наука про інвестування. К.: Атіка, 2001. 264 с.
12. Останкова Л.А. Аналіз, моделювання та управління економічними ризиками. Краматорськ: Донбас. держ. машинобуд. акад., 2010. 199 с.
13. Сердюк Т.В. Ризики в будівництві та особливості їх страхування в сучасних економічних умовах в Україні. URL: <https://ir.lib.vntu.edu.ua/bitstream/handle/123456789/8018/%D0%A3%D0%94%D0%9A%2069.pdf?sequence=1&isAllowed=y>.
14. Шевчук Т.В. Особливості ризиків та методи їх мінімізації у житловому будівництві. Регіональна економіка. 2009. № 4. URL: http://ird.gov.ua/pe/re200904/re200904_109_ShevchukTV.pdf.

Лагунова И. А. Категорийно-понятийный аппарат по публичному управлению в сфере строительства и эксплуатации сооружений

В статье применен комплексный подход к формированию категорийно-понятийного аппарата по публичному управлению в сферах строительства и эксплуатации сооружений. Уточнены понятия: «строительство», «строительные нормы», «техническое регулирование», «технический регламент», «риски в строительстве». Проанализированы этапы процесса строительства, который включает в себя все организационные, проектные, строительно-монтажные и пусконаладочные работы, связанные с созданием, изменением или сносом объекта. Проанализированы виды рисков, возникающих в процессе строительства, в частности неизбежные риски и риски, связанные с неопределенностью. Обоснованы важные факторы относительно уменьшения возможных убытков и определенные потери в процессе строительства и эксплуатации сооружений. Определены документы, закрепляющие в действующем законодательстве данную деятельность в Украине. Отмечено, что строительная деятельность и эксплуатация сооружений связана с возникновением финансовых и технических рисков.

Ключевые слова: *строительные нормы, техническое регулирование, технический регламент, риски в строительстве, публичное управление, эксплуатация сооружений.*

Lahunova I. The Category and Conceptual Instrumentation for Public Administration of Construction, as well as Maintenance and Operation of Facilities

The article utilizes a comprehensive approach to the formation of a categorical and conceptual instrumentation for public administration in the field of construction, as well as maintenance and operation of facilities. The concepts of «construction», «construction norms», «technical regulation», «technical regulation», «construction risks» are specified. The author analyzes stages of the construction process, which includes all organizational, design, construction, erection and commissioning operations related to the creation, change or demolition of the object. The types of risks arising in the course of construction, in particular, the inevitable risks and risks associated with uncertainty are analyzed. The author substantiates the important factors concerning the reduction of possible losses and certain losses during the construction process, as well as maintenance and operation of facilities. The documents, which stipulate these activities in the current legislation in Ukraine, are determined. The article emphasizes that construction operations, maintenance and operation of facilities cause financial and technical risks to occur.

Key words: *construction norms, technical regulations, technical requirements, construction risks, public administration, operation and maintenance of facilities.*